

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кравченко Алла Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Туристична діяльність, згідно Закону України «Про туризм» - це діяльність юридичних та фізичних осіб, які створюють туристичний продукт, надають туристичні послуги (перевезення, тимчасового розміщення, харчування, екскурсійного, курортного, спортивного, розважального та іншого обслуговування) чи здійснюють посередницьку діяльність із надання характерних та супутніх послуг, а також громадяни України, іноземці та особи без громадянства (туристи, екскурсанти, відвідувачі та інші), в інтересах яких здійснюється туристична діяльність [1]. Відповідно до суб'єктів, що здійснюють туристичну діяльність відносяться: туристичні оператор та туристичні агенти.

Туроператори - юридичні особи, створені згідно із чинним законодавством України, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність. А турагенти - юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг [1].

Чинне законодавство України пропонує суб'єктам туристичної діяльності два види системи оподаткування: загальну та спрощену систему. Загальна система передбачає сплату податку на прибуток та податку на додану вартість та інших податків та зборів, які сплачуються відповідно до обраного виду діяльності.

Спрощена система оподаткування представлена єдиним податком та трьома групами оподаткування.

Туроператор як юридична особа – підприємство, може обрати як загальну систему оподаткування так і третю групу спрощеної системи оподаткування.

У разі обрання спрощеної системи оподаткування, то відповідно до Податкового кодексу України ставка єдиного податку — 3 % доходу для платників ПДВ та 5 % доходу для неплатників ПДВ [2]. При цьому обсяг доходу такого суб'єкта господарювання протягом календарного року не повинен перевищувати 5 млн. грн.

Туроператорам на загальній системі оподаткування, які не є платниками ПДВ, потрібно враховувати те, що при досягненні загального обсягу

оподатковуваних операцій з постачання товарів/послуг, поставлених протягом останніх 12 календарних місяців, 1 млн. грн. (без урахування ПДВ) вони зобов'язані зареєструватися платниками ПДВ. Водночас туроператор, який не досяг цього обсягу, має право добровільно зареєструватися платником ПДВ [2].

Що стосується турагентів, які зареєстровані як юридичні особи, то вони мають можливість обирати ті самі варіанти системи оподаткування, що туроператори.

Якщо турагенти зареєстровані як фізичні особи підприємці (ФОП) то вони теж можуть обрати як загальну систему так і спрощену систему оподаткування.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» з 01 січня 2021 року встановлено мінімальну заробітну плату у місячному розмірі: 6 000 гривень, з 01 грудня 2021 року — 6 500 гривень [3].

Прожитковий мінімум для працездатних осіб з 01 січня 2021 року — 2 270 гривень, з 01 липня — 2 379 гривень, з 01 грудня — 2 481 гривня.

Виходячи з приведених показників, суми податків та внесків для фізичних осіб — підприємців — платників єдиного податку у 2021 році складатимуть:

Для ФОП I групи єдиний податок становитиме 227 грн. тобто 10 % від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 01 січня 2021 року.

Для ФОП II групи єдиний податок — 1 200 гривень 20% — від мінімальної заробітної плати, встановленої Законом на 01 січня 2021 року [3].

У разі обрання турагентом-фізичною особою підприємцем загальної системи оподаткування необхідно сплачувати податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) за ставкою 18 % та 1,5 % військового збору із суми чистого оподаткованого доходу, тобто різниці між загальним оподатковуваним доходом (виручкою від реалізації товарів, робіт або послуг у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з веденням господарської діяльності.

Для підприємців які є платниками податку на додану вартість (ПДВ) не включаються до витрат і доходу суми ПДВ, що входять до ціни придбаних або проданих товарів або послуг наголошується в Податковому кодексі України [2,3].

Окремо варто відзначити, що фізичні особи підприємці мають право надавати послуги лише іншим платникам єдиного податку. Але якщо турагент-фізична особа підприємець надає посередницькі послуги туроператорам або іншим суб'єктам туристичної діяльності, які найчастіше перебувають на загальній системі оподаткування, то в такому разі він не має права перебувати на другій групі платників єдиного податку. Переваги спрощеної системи оподаткування для турагентів наведені на рис. 1 [4].

Рис. 1. Переваги спрощеної системи оподаткування для турагентів

Отже, систему оподаткування слід обирати, залежно від показників фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання -туроператора. Для цього необхідно розрахувати очікувані суми податків за обома варіантами оподаткування для фактичних або планових показників діяльності підприємства.

Стосовно турагентів — фізичних осіб підприємців найбільш прийнятним варіантом оподаткування для них буде третя група спрощеної системи оподаткування, але за умови, що граничний обсяг доходу не перевищуватиме 5 млн. грн. за календарний рік.

Список літератури

1. Закон України «Про туризм» <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Вісник «Офіційно про податки» <https://dtkt.com.ua>